

Undervisningsbeskrivelse

Stamoplysninger til brug ved prøver til gymnasiale uddannelser

Termin	Maj–Juni 2025
Institution	Kolding HF & VUC
Uddannelse	HFe
Fag og niveau	Psykologi B (net-hold)
Lærer(e)	Kristian Møller Eriksen
Hold	NpsB125s (nethold)

Oversigt over gennemførte undervisningsforløb

Modul 1	Intro: De psykologiske retninger
Modul 2	Menneskets hukommelse og læring (+vidne/retspsykologi)
Modul 3	Feltarbejde - lav en undersøgelse
Modul 4	Ondskab (+klinisk psykologi)
Modul 5	Personlighed og identitet
Modul 6	Når kulturer mødes

Modul 1	De psykologiske retninger
Indhold	Kernestof: • <i>Psykologiens Veje</i>, Ole Schultz Larsen, i-bog: ○ Kapitel 1: Hvad er psykologi? (P5769, P5770, P4548) ○ Kapitel 2: Den mangfoldige psykologi ○ Kapitel 3: Videnskabsteori og metode (5753, 5754, P5765) • <i>Hvorfor ryger Nille?</i> www.liv.dk, 2000, Kræftens Bekæmpelse: - Casen: Hvorfor ryger Nille? -Psykoanalytisk psykologi - Adfærdspsykologi - Eksistenspsykologi - Kognitiv psykologi - Postmoderne psykologi Supplerende stof: https://www.youtube.com/watch?v=NyDDyT1lDhA (Aschs forsøg) Ca. 58 s.
Særlige fokuspunkter	• Genopfriskning af C-niveau emner/fokus på forskellige psykologiske retninger og videnskabsretninger • Redegøre for og kritisk forholde sig til psykologisk viden i form af psykologiske teorier, begreber og undersøgelser og kunne forstå dem i en historisk-kulturel kontekst. • Inddrage og vurderer forskellige forklaringer på psykologiske problemstillinger • Redegøre for og kritisk forholde sig til fagets forskningsmetoder, herunder kunne diskutere etiske problemstillinger i psykologisk forskning, samt kunne skelne mellem hverdagspsykologi og videnskabelig baseret psykologisk viden
Væsentligste arbejdsformer	• Netundervisning

Modul 2	Menneskets hukommelse og læring (herunder vidne- og retspsykologi)
Indhold	Kernestof: • <i>Psykologiens Veje</i>, Ole Schultz Larsen, i-bog, Kapitel 11: Kognitiv psykologi (P5192, P5240, P5239, P5238, P5237, P5236) • <i>Psykologiens Veje</i>, Ole Schultz Larsen, i-bog, Kapitel 13: Viden, læring og undervisning (P5276, P5294, P5293, P5292, P5291) • Fordomme: https://psykveje.systime.dk/?id=5556#c12491 • "Social sammenligning", "Holdninger", "Attribution" https://psykveje.systime.dk/?id=5801 https://psykveje.systime.dk/?id=5531 https://psykveje.systime.dk/?id=5526 Supplerende stof: • <i>Forskningsnyt: Falske erindringer</i>, Thomas Nielsen, Forskningsnyt fra psykologi (1996, 5(6)) • <i>Psykologiens Veje</i>, Ole Schultz Larsen, i-bog, ID:p1024 (artikel: <i>Det, jeg sanser, husker jeg</i>) • <i>Ekstra Bladet</i> 29.09.2011: "TV: Dennis kørte to soldater ihjel" • DR (2003): <i>Farlige forklaringer</i>: http://www.youtube.com/watch?v=71D9S1UNw8 • TED-talk: Elisabeth Loftus: <i>How reliable is your memory?</i>: https://www.youtube.com/watch?v=PB2Oegl6wvI Ca. 71 s.
Særlige fokuspunkter	• Kognitiv psykologi (Ebbinghaus, Bartlett, kontorforsøget m.fl) • Opmærksomhed • Perception (herunder stereotyper) • Hukommelsens opbygning • Falske erindringer (retspsykologi) • Behavioristisk læringsteori og Piagés kognitive læringsteori • Vidensformer • Undervisningsformer • Vygotsky: Zonen for nærmeste udviklingszone • Læringsstile • Holdninger mv. • Fordomme

	• Demonstrere indgående kendskab til fagets stofområder, primært i forhold til det normalt fungerende menneske • Vurdere betydningen af sociale og kulturelle faktorer i forhold til menneskets tænkning og handlinger • Redegøre for og kritisk forholde sig til psykologisk viden i form af psykologiske teorier, begreber og undersøgelser og kunne forstå dem i en historisk-kulturel kontekst. Kernestof: • Kognition og læring: ○ Psykologiske, sociale, digitale og kulturelle forholds betydning for læring, motivation og hukommelse ○ Perceptionens og tænkningens betydning for menneskets forståelse af sig selv og omverden • Socialpsykologi: ○ Social kognition, herunder stereotyper, fordomme og diskrimination • Metode
Væsentligste arbejdsformer	• Netundervisning

Modul 3	Feltarbejde - lav en undersøgelse
Indhold	Kernestof: • Ole Schultz Larsen: <i>Psykologiens Veje</i>, i-bog: ○ Kap. 3: Videnskabsteori og metode (P5753, P5754, P5765) ○ Kap. 33: Psykologiske feltundersøgelser • Videnskab.dk: Manifest (2018): <i>"5 spørgsmål, du bør stille dig selv, når du læser om forskning"</i> Ca. 45 s.
Særlige fokuspunkter	• Kvalitative og kvantitative metoder • Fokus på begreberne: validitet og reliabilitet • Ethiske retningslinjer • Udarbejde forsøg og rapport herom (indenfor emnet)

	• kognitionspsykologi") • Formulere konkrete psykologifaglige problemstillinger i aktuelt stof samt udvælge og anvende relevant psykologisk viden fra forskellige kilder, herunder digitale medier, til at undersøge disse problemstillinger og kunne forholde sig kritisk til den anvendte viden på et fagligt grundlag • Demonstrere et grundigt kendskab til fagets metoder og på den baggrund selv være i stand til at designe og gennemføre mindre former for feltundersøgelser, herunder kunne præsentere og forholde sig til resultaterne med brug af et metodisk begrebsapparat. • Demonstrere viden om psykologis identitet og metoder Kernestof: • Metode • Kognition og læring
Væsentligste arbejdsformer	• Netundervisning

Modul 4	Ondskab (herunder klinisk psykologi)
Indhold	Kernestof: • Psykologiens Veje, Ole Schultz Larsen:, i-bog, ○ Kapitel 24 "Ondskabens psykologi" ○ Kapitel 6 "Udviklingspsykologi" (sider om Bowlby/Ainsworth + omsorgssvigttyper + resiliens P5043, P5129, C1220/C11219) ○ Kapitel 21 (Sider om "Gruppepres og social kontrol + Intergruppekonflikter", P5535, P5665) • TED-talk med Zimbardo: http://www.ted.com/talks/philip_zimbardo_on_the_psychology_of_evil Supplerende stof: • www.dr.dk (2013): "Andrine fra Utøya: Min ven døde i stedet for mig" • TV2-dokumentar: "Utøya mod Breivik"

	• <i>Kan danske soldater udøve tortur?</i>, Claus Kold, Ungdomssociologi” (2005) • <i>Netdoktor: Kender du en psykopat?</i> https://netdoktor.dk/fokus/psykopater.htm Ca. 77 s.
Særlige fokuspunkter	• 4 ondskabstyper (Lars Svendsen) • Konrad Lorenz: Aggressionens natur • Carl Goldberg: Opvækstens betydning • Simon Baron-Cohen: Fravær af empati • Stanley Milgram: Lydighedens dilemma • Philip Zimbardo: Stanford Prison Experiment • Albert Bandura: Moralske frakoblinger • John Bowlby/Mary Ainsworth: Tilknytning/tilknytningstype • Typer af omsorgssvigt • Kendetegn ved psykopati/dyssocial personlighedsforstyrrelse (klinisk psykologi) • Intergruppekonflikter • Gruppepres og social kontrol • Demonstrere indgående kendskab til fagets stofområder, primært i forhold til det normalt fungerende menneske • Vurdere betydningen af sociale og kulturelle faktorer i forhold til menneskets tænkning og handlinger • Redegøre for og kritisk forholde sig til psykologisk viden i form af psykologiske teorier, begreber og undersøgelser og kunne forstå dem i en historisk-kulturel kontekst. Kernestof: • Socialpsykologi ◦ Kommunikation i sociale sammenhænge og på digitale medier ◦ Social kognition • Udviklingspsykologi ◦ Tilknytning – omsorgssvigt • Kognition og læring: ◦ Perceptionens og tænkningens betydning for menneskets forståelse af sig selv og omverden • Metode
Væsentligste arbejdsformer	• Netundervisning

Modul 5	Personlighed og identitet
Indhold	Kernestof: • <i>Psykologiens veje</i>, Ole Schultz Larsen, i-bog. ○ Kapitel 17: Eksistentiel og humanistisk psykologi (P5353, P5390, P5387) ○ Kapitel 18: Personlighedspsykologi ○ Kapitel 19: Ungdom og senmodernitet ○ Kapitel 10: (P5188: Diane Baumrind) Supplerende stof: • <i>Jeg skriver jo ikke selv, jeg er smuk</i>, Malene Charlotte Larsen, Information, 04.08.2012 • <i>Ydre kontrol og indre kaos</i> (uddrag), Lisbeth Bendtsen, Psykiatri-Information 2006/3 Ca. 108 s.
Særlige fokuspunkter	• Personlighedstyper: Menneskets dobbelthed: Henrik Høeg Olesen (Den forsigtige og risikovillige type) • Hvorfor opstår denne dobbelthed • Ungdom og senmodernitet: samfundsændringer og kendetegn ved det senmoderne samfund • Begreber som narcissisme og nynarcissisme • Bourdieus kapitaler og om alle unge har lige vilkår til at vælge sig selv • Identitetsdannelse (Giddens, Gergen, Erikson) • Eksistentiel psykologi: Irving Yalom • Formulere konkrete psykologifaglige problemstillinger i aktuelt stof samt udvælge og anvende relevant psykologisk viden fra forskellige kilder, herunder digitale medier, til at undersøge disse problemstillinger og kunne forholde sig kritisk til den anvendte viden på et fagligt grundlag • Demonstrere indgående kendskab til fagets stofområder, primært i forhold til det normalt fungerende menneske • Vurdere betydningen af sociale og kulturelle faktorer i forhold til menneskets tænkning og handlinger Kernestof: • Socialpsykologi ○ Social adfærd • Personlighed og identitet ○ Selv, identitet og personlighed ○ Individuelle forskelle i livsstil og håndtering af udfordringer

	• Udviklingspsykologi: ◦ Familien/opdragelsens betydning • Metode • Redegøre for og kritisk forholde sig til psykologisk viden i form af psykologiske teorier, begreber og undersøgelser og kunne forstå dem i en historisk-kulturel kontekst.
Væsentligste arbejdsformer	• Netundervisning

Modul 6	Når kulturer mødes
Indhold	Kernestof: • <i>Psykologiens veje</i>, Ole Schultz Larsen, i-bog. ○ Kapitel 22: Kulturmøder og kulturforskelle” ○ Kapitel 10: Opdragelse, familie og daginstitution” ○ Kapitel 18: Kommunikation (P5429, P5444) ○ Kapitel 23: Stress og coping Supplerende stof: • Styrk jeres kommunikation og undgå konflikter, Lis Lyngbjerg Steffensen Væksthus for ledelse 18.03.11: ” • The British Psychological Society 07.03.2022: “Without friction there is no movement” • ”Er vores køn formet af biologi eller kultur?”, Videnskab.dk 08.03.2016 • ”Skyldes vores personlighed mest natur eller kultur?”, Videnskab.dk 01.03.2019 • Information 06.02.2014: ”I ser social tvang....” • Kristeligt Dagblad 15.09.2019: ”Indvandrepiger overhaler danske unge som mønstrebrydere” • Information 21.08.2020: ”Social kontrol handler ikke om islam...” • Om kropssprog: https://www.youtube.com/watch?v=-Y_epEhOQlc • Copingstrategier: https://united4u.dk/behandling/de-8-copingstrategier/ Ca. 105 s.
Særlige fokuspunkter	• Kulturpsykologi • Ethnocentrisme og kulturel relativisme • Minoritets og majoritetskulturer (hjem og værtskultur) • Individualistisk og kollektivistisk kulturer • Køn og kultur • Opdragelsesstile (Diane Baumrind) • Stereotyper • Kulturelle forskelle og konflikter (Ishu Ishiyama) • Allports kontaktteori • Divergerende og konvergerende konflikter • Optrappende/nedtrappende kommunikation • Konflikttrappen • Akut og kronisk stress

	• Krav-kontrol modellen • Copingstrategier • Formulere konkrete psykologifaglige problemstillinger i aktuelt stof samt udvælge og anvende relevant psykologisk viden fra forskellige kilder, herunder digitale medier, til at undersøge disse problemstillinger og kunne forholde sig kritisk til den anvendte viden på et fagligt grundlag • Demonstrere indgående kendskab til fagets stofområder, primært i forhold til det normalt fungerende menneske • Vurdere betydningen af sociale og kulturelle faktorer i forhold til menneskets tænkning og handlinger • Redegøre for og kritisk forholde sig til psykologisk viden i form af psykologiske teorier, begreber og undersøgelser og kunne forstå dem i en historisk-kulturel kontekst. Kernestof: • Socialpsykologi: ○ Kommunikation i sociale sammenhænge og på digitale medier ○ Social kognition, herunder fordomme, stereotyper og diskrimination ○ Kulturpsykologi • Udviklingspsykologi: ○ Tilknytning, omsorg og familiens betydning for udvikling ○ Betydning af arv, miljø, køn og kultur • Kognition ○ Følelser og kognition ○ Perceptionens og tænkningens betydning for menneskets forståelse af sig selv og omverden • Personlighed og identitet ○ Individuelle forskelle i livsstil og håndtering af udfordringer, herunder arbejde, stress og coping.
Væsentligste arbejdsformer	• Netundervisning